

Antikorrupsionspolicy

1. Bakgrund

För varje samhälle utgör korruption ett allvarligt hinder för demokratisk, social och ekonomisk utveckling och den drabbar särskilt fattiga människor.

Att arbeta mot korruption och eftersträva korrekt användning av medel är därför en viktig angelägenhet för Folke Bernadotteakademin (FBA) – i Sverige likväl som utomlands.

2. Syfte och tillämpningsområde

Denna antikorrupsionspolicy beskriver myndighetens övergripande förhållningssätt till korruption.

Policyn gäller för alla FBA:s medarbetare. Praktikanter, sekunderade och konsulter räknas också in i den målgruppen. Huvudsyftet med policyn är att öka medvetenheten om korruption hos målgruppen, att främja förebyggande åtgärder, att försvåra misstag och att skapa en organisationskultur där korruption iakttas i all verksamhet.

Policyn utgör en ram för myndighetens antikorrupsionsarbete. Den kompletteras av bland annat en intern riktlinje som beskriver myndighetens antikorrupsionssystem, där framkommer det mer specifikt *hur* denna policy implementeras genom olika antikorrupsionsåtgärder.¹ FBA har därutöver interna riktlinjer för vissa enskilda verksamheter inom myndigheten. De interna riktlinjerna för enskilda verksamheter kan vara striktare än denna policy men de får inte vara mindre strikta.

¹ Den interna riktlinjen som beskriver hur FBA implementerar denna policy genom olika åtgärder är för närvarande under framtagande.

3. Definition

Folke Bernadotteakademin definition av korruption lyder:

missbruk av förtroende, makt eller position för otillbörlig vinning

Korruption innefattar tagande och givande av muta, förskingring, jäv samt nepotism.

3.1 Tagande och givande av muta

Tagande och givande av muta regleras i brottsbalken 10 kap. 5a-5e §§. Bestämmelserna innebär i huvudsak följande:

- A. En anställd eller en uppdragstagare får inte ta emot, godta ett löfte om eller begära en otillbörlig belöning för utövningen av anställningen eller uppdraget (tagande av muta).
- B. Det är inte tillåtet att åt en anställd eller en uppdragstagare lämna, utlova eller erbjuda en otillbörlig belöning för utövningen av anställningen eller uppdraget (givande av muta).
- C. Det är inte tillåtet att ta emot, godta ett löfte om eller begära en otillbörlig förmån för att påverka någon som utövar myndighet eller beslutar om offentlig upphandling eller att lämna, utlova eller erbjuda en otillbörlig förmån till någon för att denne ska påverka beslutsfattaren vid myndighetsutövning eller offentlig upphandling (handel med inflytande).
- D. En uppdragsgivare måste vara försiktig med att lämna pengar eller andra tillgångar till sina ombud, agenter, samarbetspartners eller andra representanter så att medlen inte används till mutor (vårdslös finansiering av mutbrott).

Tagande och givande av muta omfattar, enligt lagen och därmed även enligt denna policy, alla slags gåvor, belöningar och andra förmåner som används otillbörligt enligt punkt a-d ovan. Även förmåner utan ekonomiskt värde kan omfattas, till exempel förmåner som har ett personligt värde för mottagaren (affektionsvärde).

3.2 Förskingring

Förskingring regleras i brottsbalken 10 kap. 1-4 §§. Bestämmelserna innebär i huvudsak att en person på grund av avtal, anställning eller liknande har fått annans egendom i sin besittning, med skyldigheten att lämna tillbaka eller

redovisa egendomen till den som har rätt till den. Om hen, istället för att utföra sin skyldighet och hantera egendomen på ett godtagbart sätt, tillägnar sig själv egendomen eller på något annat sätt agerar så att hen inte kan fullgöra sin skyldighet kan det innebära att brottet förskingring begåtts. En ytterligare förutsättning för att förskingring skall vara aktuellt är att det skett en så kallad förmögenhetsöverföring. Gärningen skall ha inneburit vinning för gärningsmannen, eller någon annan åsyftad person, respektive ekonomisk skada för den som var berättigad till egendomen.

3.3 Jäv och nepotism

Jäv är en rätts- eller beslutssituation där en person kan tänkas vara partisk eller där det finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet för personens opartiskhet. Den som invändningen riktas mot kallas jävig. En jävig person får inte delta i beslutet i fråga eller i förberedelserna för beslutet. För att jäv ska föreligga krävs det inte att personen är partisk utan bara att situationen är sådan att det typiskt sett finns skäl att misstänka partiskhet. Bestämmelserna om jäv regleras bland annat genom 11 § Förvaltningslagen.

Nepotism är favorisering av släktingar eller vänner, i affärslivet eller politiken, utan hänsyn till meriter. Det kan exempelvis ske genom att konkurrensen i anbudsförfaranden utestängs eller genom att anhöriga eller vänner ges förtur i bostadsköer, rekryteringsprocesser och dylikt. Nepotism betraktas allmänt som en form av korruption.

4. Särskilda riskområden

Följande verksamheter inom myndigheten har identifierats innefatta särskilda risker kopplat till korruption:

- Bidragshanteringen
- Bilaterala utvecklingsprojekt
- Rekryteringsprocesser
- Upphandlingsprocesser
- Utbildningsverksamheten (stipendier för kostnadstäckning)
- Utsändandeverksamheten (vissa tjänstebefattningar i fält)

5. Ansvar och åtgärder

Alla medarbetare ska vara medvetna om denna policy och att korruption är en brottslig handling som hör under allmänt åtal. FBA är därför skyldig att anmäla misstanke om brott för rättslig prövning.

Alla medarbetare ska vara medvetna om att Sverige har gjort åtaganden att motverka korruption enligt internationella konventioner, exempelvis genom FN:s konvention mot korruption (United Nations Convention Against Corruption).

Denna policy ska ingå i det informationspaket som varje nyanställd erhåller vid tjänstetillträdet och för sekunderad personal ska policyn ingå som en informationsdel i den insatsförberedande utbildningen. Den som anlitar en konsult är skyldig att informera konsulten om bestämmelserna i denna policy.

Korruption ska beaktas på samtliga nivåer inom myndigheten genom riskanalyser, bland annat i planerings- och uppföljningsprocesserna.

För mer detaljerade beskrivningar om myndighetens antikorrupsionsåtgärder hänvisas till den interna riktlinje som beskriver myndighetens antikorrupsionssystem, samt till interna riktlinjer för vissa enskilda verksamheter inom myndigheten.